

Ocena projektu ustawy o finansach publicznych (Druk Sejmowy nr 342)

Art. 15 ust. 2 a także pozostałe artykuły zawierające delegacje dla Ministra Finansów do wydawania rozporządzeń wykonawczych winny zawierać terminy, w których Minister Finansów powinien je wydać. Terminy te powinno się ustalić najpóźniej na koniec października, aby umożliwić podmiotom sektora finansowego przygotowanie się do ich zastosowania.

Art. 20 ust. 3 zawierający stwierdzenie “wybrać najefektywniejszy sposób wykorzystania środków publicznych” w praktyce może spowodować posądzenia decydentów o działanie niezgodne z ustawą z przyczyn nieuzasadnionych. Wydaje się, że zapis w tym artykule mówiący o zachowaniu zasad uczciwej konkurencji jest wystarczający, a zapis o najefektywniejszym sposobie może zostać skreślony.

Art. 32 ust. 1 zapis, iż “funduszem celowym jest ustawowo powołany, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy fundusz” jest zapisem nadmiernie rygorystycznym z punktu widzenia praktycznego stosowania przepisów ustawy. W przypadku pojawienia się konieczności powołania nowego funduszu celowego będzie konieczna nowelizacja ustawy. Ustawa powinna przewidywać możliwość tworzenia w formie odrębnych ustaw nowych funduszy, wprowadzając jednak ograniczenia w tym zakresie.

W konsekwencji zapis art. 32 pkt. 1 winien być uzupełniony o stwierdzenie “a także fundusze utworzone na podstawie odrębnych ustaw”.

Art. 37 ust. 1 pkt. 3 lit. d wydaje się, że zapis nakazujący uchwalenie budżetu jednostek samorządu terytorialnego nie zawierających deficytu jest zapisem zbyt daleko idącym. Ograniczenia zawarte w ustawie (art. 115 i art. 116), co do wielkości długu publicznego zaciąganego przez gminy w zasadzie wykluczają możliwość wywołania przez samorząd terytorialny relacji określonej w tym artykule.

W praktyce sytuacja taka może być spowodowana przez dług publiczny Skarbu Państwa. W konsekwencji błędy w polityce finansowej państwa mogą w sposób negatywny wpłynąć na możliwość finansowania zadań o charakterze podstawowym przez samorządy terytorialne.

W konsekwencji pkt. 2 tego paragrafu winien być rozszerzony o zapis: “ograniczenie o którym mowa w ust. 1 pkt. 3 lit. d nie stosuje się do kwot deficytu jednostek samorządu terytorialnego niezbędnego do sfinansowania bieżących zadań”.

Art. 78 należy zapewnić wydanie ustawy określonej w tym artykule przed końcem 1998 roku, w przeciwnym wypadku może to zdezorganizować działalność inwestycyjną niektórych samorządów lokalnych.

Art. 79 dotychczasowa treść artykułu powinna zostać określona jako ust. 1 i należy dodać ust. 2 o treści: “w szczególnie uzasadnionych sytuacjach, w przypadkach określonych w ust. 1 pkt. 1 i 2 Rada Ministrów może podwyższyć kwotę dotacji celowej jeżeli uzyskane z tego tytułu efekty jednoznacznie przemawiają za celowością takiego działania”.

Art. 85 ust.1 i art. 86 ust. 2 wydaje się słusznym przesunięcie terminów w nich określonych o jeden miesiąc. Za zmianą terminów określonych w tych artykułach przemawia konieczność opracowania budżetu opartego o większy zestaw informacji dotyczących wykonania budżetu państwa za dany rok. Informacje za dziewięć miesięcy są informacjami pełnymi, obejmującymi trzy kwartały, natomiast informacje za osiem miesięcy zawierają pełne informacje jedynie za okres dwóch kwartałów.

Art. 101 ust. 1 zapis, iż dokonywanie zmian w planie przychodów Państwowego Funduszu Celowego jest niedozwolone, jest zapisem zbyt daleko idącym. Zapis ten winien brzmieć “dokonywanie zmian w planie przychodów Państwowego Funduszu Celowego jest dozwolone w trybie przewidziany dla jego uchwalenia”.

Art. 114 ust. 2 pkt. 3 zapis, iż deficyt budżetu samorządu terytorialnego może być pokryty ze sprzedaży majątku jednostki samorządu terytorialnego jest sprzeczny z ustawą z art. 6 pkt. 6, art. 8 pkt. 3, art. 10 pkt. 4, które stanowią iż dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody z majątku gminy (powiatu, województwa). Dochody z majątku gminy obejmują również dochody z jego sprzedaży. W konsekwencji dochody ze sprzedaży majątku nie mogą być traktowane na równi z dochodami wymienionymi w tym ust. w pkt. 1, 2 i 4. należałoby pkt. ten skreślić.

Art. 131 ust. 1 pkt. 1 winien być uzupełniony po wyrazach “zmianami kwot dotacji celowych” o stwierdzenie “oraz związanych z przekazaniem w trakcie roku budżetowego dodatkowych dotacji celowych”. Po wyrazach ”z budżetu państwa” skreślić wyraz “oraz” i zastąpić go przecinkiem, a na końcu tego punktu należy dopisać “a także z innych funduszków”.

W konsekwencji punkt ten winien mieć treść: “zmianach planów dochodów i wydatków związanych z wprowadzonymi w trakcie roku budżetowego zmianami kwot dotacji celowych oraz związanych z przekazaniem w trakcie roku budżetowego dodatkowych dotacji celowych przekazywanych z budżetu państwa, z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego a także z innych funduszków celowych (państwowych i niepaństwowych)”.

Zmiana treści tego punktu wyeliminuje konieczność podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego dotyczących zmian ich budżetów w przypadku, nie tylko zmian dotacji celowych ale i otrzymywania dodatkowych w trakcie roku budżetowego, co w praktyce jest zjawiskiem nagminnym. Poszerzenie dotychczasowego zapisu o dotacje celowe pochodzące z innych funduszków niż budżety jest uzasadnione tym, że wśród dotacji celowych znaczną część stanowią dotacje pochodzące z tych źródeł.